

Глибина посіву насіння має великий вплив на проростання і розвиток сходів. Перевірку ґрунтової схожості насіння проводили, висіваючи його у відкритий ґрунт у другій декаді травня. Для встановлення оптимальної глибини висіву насіння проведено такий дослід: насіння (по 100 шт.) висівали на глибину 0,2; 0,5; 1,0; 1,5 см і присипали дерновою землею з піском у співвідношенні 3:1 (табл. 3).

Табл. 3. Залежність ґрунтової схожості насіння *U. laevis*, *U. pumila* та *U. minor* від глибини висіву, %

Назва виду рослин	Глибина висіву, см			
	0,2	0,5	1,0	1,5
<i>U. laevis</i>	86,4	30,5	8,3	0,0
<i>U. pumila</i>	83,2	34,3	10,4	0,0
<i>U. minor</i>	90,1	29,2	7,8	0,0
НІР ₀₅	4,3	1,6	0,4	0,0

Як видно з табл. 3, насіння краще висівати на глибину не більше 0,2 см, оскільки за цього варіанта виявлено найвищу ґрунтову схожість (83,2-90,1 %), у міру збільшення глибини висіву схожість різко зменшується. Перші сходи з'явилися через 5 діб. У разі заглиблення насіння до 1,0 см спостережено поодинокую появу сіянців через 14 діб після висіву, а в разі заглиблення на 1,5 см, взагалі не виявлено сходів.

Упродовж вегетації догляд за сіянцями полягає в рихленні міжрядь, підтриманні відносно високої вологості ґрунту шляхом періодичних поливів, знищенні бур'янів та ін. Сіянці видів роду *Ulmus* ростуть відносно швидко і в однорічному віці досягають 30-40 см заввишки та 2-5 мм у діаметрі кореневої шийки.

Висновки:

- Особливістю видів *Ulmus*, що трапляються в умовах Правобережного Лісостепу України, є те, що їх насіння дозріває навесні і висівати його потрібно впродовж кількох днів після дозрівання, тому що надалі схожість знижується.
- Відсоток схожості в лабораторних умовах *U. laevis*, *U. glabra*, *U. pumila* та *U. minor* змінюється в межах 59,3-94,1 % за температури 28 °C і 56,7-92,4 % за температури 18-20 °C у II декаді травня. За кожним подальшим посівом схожість насіння значно зменшується і у II декаді вересня за температури 28 °C становить 7,9-64,3 %, та за температури 18-20 °C – 5,8-61,5 %.
- Насіння краще висівати не глибше 0,2 см, оскільки спостережено найвищу ґрунтову схожість (83-90 %). У міру збільшення глибини посіву схожість різко знижується. Перші сходи з'являються через 5 діб. У разі заглиблення насіння на 1,0 см виявлено поодинокую появу сіянців через 14 діб після посіву, а в разі заглиблення на 1,5 см – сходів не було.

Література

1. Васильев Н.Г. Ильм / Н.Г. Васильев. – М. : Изд-во "Агропромиздат", 1986. – 88 с.
 2. Грант В. Видообразование у растений : пер. с англ. [V. Grant. Plant speciation. – New York : Columbia Univ. Press, 1981] / В. Грант. – М. : Изд-во "Мир", 1984. – 528 с.
 3. Кохно Н.А. Теоретические основы и опыт интродукции древесных растений на Украине / Н.А. Кохно, А.М. Курдюк. – К. : Изд-во "Наук. думка", 1994. – 186 с.

4. Маурер В.М. Методичні рекомендації з розмноження деревних декоративних рослин Ботанічного саду НУБіП України / В.М. Маурер, А.І. Кушнір. – К. : Вид-во НУБіП України, 2008. – 55 с.
 5. Яблоков Ф.В. Популяционная биология / Ф.В. Яблоков. – М. : Изд-во "Высш. шк.", 1987. – 303 с.

Надійшла до редакції 31.03.2016 р.

Масловатая С.А. Семенное размножение видов рода *Ulmus* L.

Исследовано семенное размножение представителей рода *Ulmus* L. в условиях Правобережной Лесостепи Украины. Получены данные относительно сроков заготовки и посева семян в открытую почву, глубины заделки и сроков появления всходов. Выявлена зависимость оптимальных условий посева семян видов рода *Ulmus* L. в открытую почву при различных субстратах. Установлено, что при глубине высева 0,2 см процент всхожести семян *U. laevis*, *U. pumila* и *U. minor* – высокий. Особенностью представителей рода является то, что их семена созревают весной и высевать их нужно в течение нескольких дней после созревания, потому что в дальнейшем всхожесть снижается.

Ключевые слова: виды рода *Ulmus* L., семена, глубина высева, всхожесть, прорастание.

Maslovata S.A. Seed Propagation of Species of *Ulmus* L. Genus

Seed propagation of species of *Ulmus* L. genus in conditions of Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine is studied. Data on the timing of preparation and sowing seeds in open ground, depth of wrapping and timing of sprouting are obtained. Dependence of optimal conditions for seeding *Ulmus* L. species in open ground at different substrates is determined. It is found that at seeding depth of 0,2 cm seed germination percentage of *U. laevis*, *U. pumila* and *U. minor* is the highest. The peculiarity of genus representatives is that their seeds ripen in spring and they should be sown during a few days after ripening as later germination reduces.

Keywords: species of *Ulmus* L. genus, seed, sowing depth, germination, sprouting.

УДК 630*905.2(477.54)

ВИВЧЕННЯ СТАНУ ТА ДИНАМІКИ ЛІСОВОГО ФОНДУ ЛІСІВ ЛІСОСТЕПУ ХАРКІВЩИНИ НА ПРИКЛАДІ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА "ГУТЯНСЬКЕ ЛГ"

В.В. Назаренко¹

Наведено стан та динаміку лісового фонду Гутянського лісгоспу. Проаналізовано динаміку лісового фонду в межах категорій земель за період з 1970 по 2011 рр. Представлено розподіл площі за переважаючими породами та відзначено збільшення площі головних лісотворних порід та зменшення другорядних, що вказує на позитивні методи ведення лісового господарства. Проведено порівняння існуючого та оптимального розподілу деревостанів за групами віку. Аналізуючи середні таксаційні показники, зафіксовано значне збільшення віку насаджень та втрати щорічного приросту. Виявлено як позитивні, так і негативні наслідки в рості та розвитку лісових насаджень.

Ключові слова: лісовий фонд, Гутянський лісгосп, таксаційні показники, матеріали лісовпорядкування, деревостан, запас, приріст.

Вступ. У сучасних умовах ведення лісового господарства важливо визначити стратегічні напрямки розвитку лісового господарства, при цьому потрібно опиратися на відповідну нормативно-законодавчу базу та володіти

¹ доц. В.В. Назаренко, канд. с.-г. наук – Харківський НАУ ім. В.В. Докучаєва

об'єктивною інформацією про стан та динаміку лісового фонду [6]. Проведення аналізу дає змогу загалом оцінити та порівняти екологічний стан лісів у різні ревізійні періоди. Важливим показником лісового фонду, що має істотне значення для стабільності й невиснажливості лісокористування, є його розподіл на категорії. Пропозиції з цього питання різноманітні: від збільшення їх кількості [5] до зменшення [11]. Окрім цього, для невиснажливого лісокористування потрібні: рівномірний розподіл лісів за територією та віком, відповідність створених насаджень типам лісорослинних умов, обґрунтовані віки стиглості. Ці проблеми досліджено у численних публікаціях [1-3, 12, 13].

Матеріали та методика. Стан та динаміку лісового фонду вивчали з використанням сучасних інформаційних технологій і комп'ютерної техніки, відповідно до завдання досліджень, на прикладі державного підприємства "Гутянське лісове господарство" [8-10].

Результати дослідження. Динаміку лісового фонду в межах категорій земель наведено за матеріалами лісовпорядкування у період з 1970 по 2011 рр. (табл. 1).

Табл. 1. Поділ загальної площі лісового фонду за категоріями лісових ділянок

Категорія земель	1970	1980	1990	2003	2011
1. Площа земель лісового фонду	28600	31070	31070	31075	31105
2. Лісові ділянки – усього	27250	29590	29704	29619	29787
зокрема:					
2.1. Вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки – разом	25800	28220	28170	28040	27683
зокрема – лісові культури	15200	16900	17010	17035	17126
2.2. Незімкнені лісові культури	900	381	685	603	1199
2.3. Лісові розсадники, плантації	0	0	23	70	68,3
2.4. Не вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки – усього	500	603	450	503	441
зокрема: – рідколісся	–	7	–	–	–
– згарища, загиблі насадження	0	10	1	–	2
– зруби	200	116	114	194	119
– галявини, пустирі	300	470	335	309	320
2.5. Лісові шляхи, просіки, протипожежні розриви	50	390	374	402	407
3. Нелісові землі – усього	1350	1480	1366	1456	1318

Протягом останніх років у розподілі лісового фонду складаються як позитивні, так і негативні тенденції. Усі зміни, які відбулися за минулий період у поділі загальної площі за категоріями земель лісового фонду, внаслідок лісогосподарської діяльності лісгоспу і природного росту та відпаду насаджень. Варто зазначити збільшення зальної площі лісового фонду на 2505 га (8 %). Це пов'язано з передаванням земель до лісового фонду відповідно до розпорядження ХОДА від 22.11.2007 р., № 775. Площа лісових земель протягом всього періоду постійно змінюється, але має тенденцію до зростання (на 8,5 %) внаслідок зменшення площі нелісових земель, зокрема боліт, пасовищ та інших земель.

Щодо розподілу площі вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок, треба зазначити деякі негативні тенденції. Так, порівняно з 1980 р. її площа знизилась на 537 га, що становить майже 2 % внаслідок постійного зростання площі незімкнених лісових культур за незмінних площ зрубів протягом останніх десятиліть. Це, водночас, свідчить про неналежний догляд у новостворених молодих насадженнях, внаслідок чого вони залишаються незімкненими протягом тривалого часу.

Одним із важливих характеристик лісового фонду є розподіл площі за переважаючими породами, який наведено в табл. 2.

Табл. 2. Розподіл площі деревостанів (га) за переважаючими породами за роками обліку

Переважаюча порода	Рік обліку				
	1970	1980	1990	2003	2011
Сз	11400	12370	12167	10527	10727
Дз	12900	13680	13507	13459	12774
Яз	0	9	128	163	300
Клг	0	33	53	103	304
Акб	0	184	343	347	357
Бп	3	258	264	368	429
Ос	3	299	327	364	389
Влч	5	694	743	752	739

За даними лісовпорядкування (станом на 01.01.2011 р.), площа дубових лісів Гутянського лісгоспу становить 12774 га, дещо меншу площу займає сосна звичайна – 10727 га, вільха чорна – 739 га. Усі інші породи займають порівняно незначну площу в межах 300-400 га. Протягом 1970-2011 рр. зменшується площа головних лісоутворювальних порід (сосна, дуб). Зменшення площі дубових деревостанів у структурі лісових земель відбувається внаслідок зростання площ ясен звичайного, клена гостролистого та осики. Зменшення площі соснових деревостанів відбувається завдяки збільшенню площ деревостанів акації білої, берези повислої. Не менш важливим для характеристики лісового фонду є розподіл лісового фонду за групами віку (табл. 3).

Табл. 3. Існуючий та оптимальний поділ деревостанів за групами віку

Група віку	1980		1990		2003		2011		Оптим.
	площа	%	площа	%	площа	%	площа	%	
Усього:	28220	100	28170	100	28040	100	27683	100	100
зокрема:									
– молодняки	9175	33	6636	24	3444	12	2542	9	30
– середньовікові	16690	56	18916	67	19416	69	18543	67	44
– пристиглі	1703	6	1866	7	3230	12	3951	14	15
– стиглі і перестійні	652	2	752	3	1950	7	2647	10	11

Із аналізу наявного та оптимального поділу деревостанів за групами віку, можна зробити висновки, що частка молодняків на 21 % менша за опти-

мальну, пристиглих, стиглих та перестійних – на 1 % менше від оптимального поділу, лише середньовікових насаджень – на 23 % більше. Отже, наявний розподіл відрізняється від оптимального [7]. Зменшення площі молодняків можна пояснити збільшенням площ незімкнених лісових культур та неповним використанням розрахункової лісосіки. Велика частка середньовікових насаджень свідчить про значні обсяги рубок деревостанів та заліснення великих площ у повоєнний період.

У майбутньому, з природним ростом насаджень і переходом їх у наступні вікові групи, а також унаслідок лісогосподарської діяльності, цей розподіл більше наблизиться до оптимального. Однак треба звернути увагу на своєчасне лісовідновлення на не вкритих лісовою рослинністю землях, а також збільшення площ лісових земель. Протягом 50-річного періоду відбулися істотні зміни середніх таксаційних показників (табл. 4).

Табл. 4. Динаміка середніх таксаційних показників за господарсько-цінними породами

Переважаюча порода	Рік обліку	Середні таксаційні показники						
		вік, років	клас бонітету	відносна повнота	запас на 1 га, м ³		середня зміна запасу	
					вкритих лісовою рослинністю земель	стиглих і перестійних насаджень	на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель, м ³	загальна тис. м ³
Сосна звичайна	1959	35	1,3	0,72	156	342	3,8	9,80
	1967	37	1,3	0,78	159	312	4,4	13,00
	1979	44	1,4	0,77	325	202	4,6	14,20
	1989	54	1,4	0,74	369	263	4,8	15,03
	1999	60	1,5	0,72	259	325	4,3	12,83
	2011	65	1,4	0,74	293	367	4,5	13,66
Дуб звичайний	1959	54	2,0	0,71	180	212	3,6	16,40
	1967	61	2,0	0,75	207	274	3,6	16,20
	1979	67	1,9	0,78	342	234	3,4	16,50
	1989	77	1,9	0,76	305	256	3,3	14,86
	1999	82	2,0	0,73	244	278	3,0	13,97
	2011	92	2,0	0,72	262	272	2,1	13,24
Вільха чорна	1959	43	1,2	0,73	208	-	5,2	0,30
	1967	37	1,1	0,70	209	255	5,4	0,30
	1979	33	1,2	0,75	267	153	5,1	0,30
	1989	40	1,0	0,73	304	188	4,9	0,38
	1999	43	1,2	0,73	184	273	4,3	0,33
	2011	48	1,3	0,70	207	235	4,3	0,39
Разом	1959	46	1,7	0,71	169	273	3,7	26,90
	1967	51	1,7	0,76	187	270	3,8	29,90
	1979	57	1,7	0,77	327	219	3,9	31,40
	1989	67	1,8	0,75	300	255	3,9	30,68
	1999	72	1,8	0,72	248	276	3,4	27,80
	2011	81	1,8	0,73	272	293	3,4	27,92

Аналізуючи табл. 4, треба зауважити, що середній вік насаджень лісгоспу (73 роки) значно перевищує оптимальний, який для умов лісгоспу становить 60 років, внаслідок чого значно знизилась і середня зміна запасу на 1 га і, деякою мірою, середня повнота насаджень. Це свідчить про те, що останні 13 років у лісах Гутянського лісгоспу нагромаджуються пристиглі, стиглі та перестійні деревостани, що, водночас, негативно впливає на санітарний стан лісів та інші його характеристики. Найбільш цікавою, для загальної оцінки, є динаміка щорічної середньої зміни запасу. Зазначимо, що досягнувши в 2000 р. оптимального середнього віку спостерігався і найбільший середній річний приріст деревини. На сьогодні втрати щорічного приросту становлять 0,5 м³/га, що еквівалентно втратам майже 14 тис. м³ щорічно (13842 м³) на всій площі лісгоспу.

Висновки. У межах досліджуваного об'єкта виявлено як позитивні, так і негативні позиції росту та розвитку лісових насаджень. Позитивними змінами варто вважати збільшення площі лісового фонду та лісових земель у цілому по підприємству, але, водночас, спостерігаємо зменшення площі вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок. В їх межах зафіксовано зменшення площ деревостанів основних лісоутворювальних порід, таких як сосна звичайна та дуб, натомість простежено зворотну тенденцію зростання площ деревостанів ясеня звичайного, клена гостролистого, акації білої, берези повислої. Окрім цього, погіршились показники середнього бонітету (на 0,3), повноти (на 0,05), середньої зміни запасу (на 0,5). Водночас, середній запас на гектарі та запас стиглих і перестійних деревостанів зростає, що пов'язано з природним ростом деревостанів, але інтенсивність нагромадження запасу з кожним роком знижується.

На цей час на території лісгоспу значну площу віднесено до лісів природно-заповідного фонду, та з прийняттям Лісового кодексу [4] введено обмеження з лісосічного фонду за розрахунковою лісосікою. Це певною мірою обмежує можливості створити насадження, які повною мірою відповідали б моделі нормального лісу, в якій усі деревостани повинні бути сформовані господарсько-цінними породами, мати максимально можливий поточний приріст деревини, рівномірно розподілену, в межах віку стиглості, вікову структуру. Оскільки Україна належить до молодих держав Східної Європи з перехідною економікою, лісове господарство України має адаптуватись до тих змін, що відбуваються як в політиці, так і в економіці держави. При цьому важливо визначити стратегічні напрямки розвитку лісового господарства, враховувати міжнародні рішення і зобов'язання України, а також опиратися на відповідну нормативно-законодавчу базу.

Література

1. Анучин Н.П. Лесоустройство : учебник [для студ. ВУЗов] / Н.П. Анучин. – М. : Вид-во "Екологія", 1991. – 400 с.
2. Гірс О.А. Стиглість деревостанів та використання деревних ресурсів у лісах різного функціонального призначення / О.А. Гірс. – Корсунь-Шевченківський : Вид-во Майдаченко. – 2011. – 315 с.
3. Костяшкін Д.С. Рекреаційні ліси Харківщини проблеми та перспективи / Д.С. Костяшкін, С.І. Костяшкін // Матеріали підсумкової конф. проф.-виклад. складу, аспірантів і здобувачів ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 22-25 січня 2014 р., Харків. Ч. II. – Х., 2014. – С. 92-95.
4. Лісовий кодекс України: редакція станом на 18 листопада 2012 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>

5. Лохматов М.А. Стан протирозійної лісистості Лісоостепу і Степу України / М.А. Лохматов, М.В. Ромашов // Лісівництво і агролісомеліорація : зб. наук. праць. – К. : Вид-во "Урожай". – 1992. – Вип. 85. – С. 64-68.

6. Основи національної лісової політики України / В.П. Ткач, А.С. Торосов, В.П. Пастернак, Л.І. Ткач // Науковий вісник УкрДЛТУ : зб. наук.-техн. праць. – Сер.: Стан і тенденції розвитку лісівничої освіти, науки та лісового господарства в Україні. – Львів : Вид-во УкрДЛТУ. – 2004. – Вип. 14.5. – С. 249-254.

7. Поляков М.О. Вікова структура лісів України: регіональний аспект / М.О. Поляков, О.В. Поляков // Науковий вісник НАУ : зб. наук. праць. – Сер.: Лісівництво. – К. : Вид-во НАУ. – 2002. – Вип. 54. – С. 179-185.

8. Проект організації і розвитку лісового господарства ДП "Гутянське ЛП". – Х. : Вид-во Харків. державна лісовпорядна експедиція, 2011. – 226 с.

9. Сводный проект организации и развития лесного хозяйства Харьковского областного управления Министерства лесного хозяйства Украинской ССР. – К. : Изд-во "Наука", 1983. – Т. 1. – 73 с.

10. Сводный проект организации и развития лесного хозяйства производственного лесохозяйственного объединения "Харьковлес". – Харьков. – 1992. – Т. 1. – 86 с.

11. Ткач В.П. Віки стиглості лісів України та шляхи удосконалення лісокористування / В.П. Ткач, В.П. Пастернак, І.Ф. Букша // Лісівництво і агролісомеліорація : зб. наук. праць. – К. : Вид-во "Урожай". – 2002. – Вип. 101. – С. 62-65.

12. Ткач В.П. Лісові екосистеми України в концепції її сталого розвитку / В.П. Ткач, І.М. Усцький, І.Ф. Букша. – К. : Вид-во НАН УБМТ, 1998. – С. 268-280.

13. Ткач В.П. Сучасні проблеми розвитку лісового господарства Харківської області / В.П. Ткач, І.Ф. Букша, М.М. Ведмідь // Лісівництво і агролісомеліорація : зб. наук. праць. – Харків : Вид-во УкрНДЛГА ім. Г.М. Висоцького. – 2013. – Вип. 122. – С. 3-11.

Надійшла до редакції 24.02.2016 р.

Назаренко В.В. Изучение состояния и динамики лесного фонда лесов Харьковщины на примере государственного предприятия "Гутянское ЛХ"

Приведено описание состояния и динамики лесного фонда Гутянского лесхоза.

Проанализирована динамика лесного фонда в пределах категорий земель за период с 1970 по 2011 гг. Представлено распределение площади по доминирующим породам и отмечено увеличение площади главных лесобразующих пород и уменьшение второстепенных, что указывает на положительные методы ведения лесного хозяйства. Проведено сравнение существующего и оптимального распределения древостоев по группам возраста. Анализируя средние таксационные показатели, зафиксировано значительное увеличение возраста насаждений и потери ежегодного прироста. Выявлены как положительные, так и отрицательные последствия в росте и развитии лесных насаждений.

Ключевые слова: лесной фонд, Гутянский лесхоз, таксационные показатели, материалы лесоустройства, древостой, запас, прирост.

Nazarenko V.V. Study of State and Dynamics of Forest Fund of Kharkiv Region on the Example of Gutiansky Forestry

The state and dynamics of Gutiansky forestry forest fund is shown. The dynamics of forest fund within the land categories for the period from 1970 up to 2011 has been analyzed. Acreage division according to the prevailing tree species has been presented. It is also noticed that increasing in the area of main forest forming species and decreasing of secondary ones indicates the positive methods of forest management. The comparison of present and optimal forest stands division due to aged groups has been done. Having analyzed average tax indices, significant increasing of plantations age and losses of annual growth have been fixed. Both positive and negative moments of forest stand growth and development have been revealed.

Keywords: forest fund, Gutiansky forestry, tax indices, forest management materials, forest stand, stock, increment.

УДК 630*27:[581.93+712.2](477.85)

БИОЛОГИЧНА ОЦІНКА НАСАДЖЕНЬ ДЕНДРОПАРКУ "НИЖНЬОСТАНОВЕЦЬКИЙ"

О.В. Решетюк¹

Досліджено історію створення дендропарку "Нижньостановецький" у Чернівецькій обл., подано композиційний аналіз території. Проведено інвентаризацію деревних насаджень парку, встановлено таксономічну та об'ємно-просторову структури дендроценозів, оцінено сучасний стан дендрологічних колекцій, загальний стан парку. Проведено комплексний аналіз видового і формового різноманіття деревних рослин, надано їх біологічну оцінку. На основі результатів досліджень запропоновано методи оптимізації сучасної фітоценотичної структури парку та асортимент декоративних деревних рослин для збагачення внутрішньовидового різноманіття колекцій, підвищення естетичної цінності та збільшення декоративності паркових насаджень.

Ключові слова: дендропарк "Нижньостановецький", інтродуценти, дендрофлора, таксономічна структура, біологічна оцінка деревних насаджень, ландшафтна та естетична оцінки, стійкість паркових культурфітоценозів, реконструкція.

Вступ. Зелені насадження є невід'ємною частиною сучасного містобудування. Дендропарки – особлива категорія насаджень загального користування. Ці об'єкти колекційно-паркового типу входять до складу мережі природно-заповідного фонду (з 1983 р.) і є важливими осередками збереження біологічного різноманіття, виконуючи при цьому природоохоронну та просвітницьку функції [4]. Тому вивчення їх сучасного стану, удосконалення методології інвентаризації та оптимізації насаджень, розроблення реставраційних заходів та програм щодо збереження є надзвичайно актуальною проблемою [3]. Для забезпечення функціонування дендропарків, їх охорони та відновлення потрібен системний моніторинг, який ґрунтується на інвентаризації й оцінюванні стану колекцій (ст. 28 Закону України "Про благоустрій населених пунктів", 2005). Фахівці досить детально вивчили стійкість декоративних насаджень до негативних факторів урбоекосистеми та методи оптимізації дендропарків (Левон, 1999, 2008; Лунц, 1953, 1974; Кучерявий 1981, 2002, 2003; Кузнецов, 1998; Лаптев 1985, 1998 та ін.). Однак для Чернівецької обл. подібна інформація досить обмежена (Терлецький, 1985; Термена, 1992, 1998, 2002; Ванзар, 2014).

Мета роботи – вивчення таксономічної та об'ємно-просторової структури деревних насаджень парку "Нижньостановецький" у Чернівецькій обл., проведення комплексної біологічної та ландшафтної оцінки, визначення рівня стійкості паркових культурфітоценозів. Це дасть змогу не лише скласти реєстр видового і формового різноманіття колекцій парків Буковини, а й рекомендувати асортимент декоративних деревних видів для реконструкції паркових насаджень.

Матеріали та методи. Об'єктом досліджень є дендрофлора парку "Нижньостановецький". Наші експедиційні дослідження проведено протягом 2012-2015 рр. Виконано інвентаризацію насаджень у дендропарку, вивчено архівні матеріали та оцінено сучасний стан дендрологічних колекцій, санітарного стану парку. Визначення видів здійснено за "Определителем высших растений

¹ доц. О.В. Решетюк, канд. біол. наук – Чернівецький НУ ім. Ю. Федьковича